O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA' LJM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

____
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
T. S. Sharipov
2024 yil « 28 » avgust

«PUL VA KREDIT »

fani bo'yicha

SILLABUS

sirtqi ta'lim uchun

Bilim sohasi:	**400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq**
Ta'lim sohasi:	**410 000 - Biznes va boshqaruv**
Ta'lim yo'nalishi:	**60410500-Bank ishi va auditi** **60410200-Buxgalteriya hisobi va iqtisodiy tahlil**

SAMARQAND – 2024

Modul/ FAN SILLABUSI
Sirtqi bo'lim
60410500-Bank ishi va auditi
60410200-Buxgalteriya hisobi va iqtisodiy tahlil

Fan nomi:	Pul va kredit va **(PK)**
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	PK209
Yil:	2
Semestr:	4
Ta'lim shakli:	Sirtqi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	**168**
Ma'ruza	18
Amaliy mashg'ulotlar	18
Labaratoruya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	132
Kredit miqdori:	
Baholash shakli:	Yozma
Fan tili:	O'zbek

Fanning maqsadi (FM)

FM1	Talabalarda pul zarurligi, pulning mohiyati, pul va pul muomalasi nazariyasi, kredit va kredit tizimi, banklar va bank tizimi, shuningdek xalqaro valyuta munosabatlari tizimidagi valyutaning o'rni va ahamiyati to'g'risida nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirish.

Fanni o'zlashtirish uchun elementar bilimlar

1.	Iqtisodiy nazariya (ECONOM6)
2.	Makroiqtisodiyot (MACECO06)
3.	Mikroiqtisodiyot (MIKROE06)
4.	Moliya (FINAC06)

Ta'lim natijalari: (TN)

	bilim nuqtai nazaridan:
TN 1	Pul-kredit sohasidagi jarayonlarni tizimlashtirish va baholash bo'yicha bilimlarga ega bo'lish;
TN 2	Zamonaviy pul nazariyasining talqinlarini va pul aylanishini tashkil qilishni bilish kerak;
TN 3	Kredit tizimi barqarorligini ta 'minlash va o' zbekiston Respublikasi bank tizimini tashkil etish bo 'yicha ko' nikmalarni egallash;
TN 4	Xalqaro moliya-kredit institutlari faoliyatini tashkil etish tushunchasiga ega bo'lish
	ko'nikmalar nuqtai nazaridan:
TN 5	Kredit turlari va shakllarini farqlash kerak;
TN 6	Pul va pul islohotida talab va taklifni aniqlay olish;
TN 7	Tijorat banklarining faol operatsiyalari va daromadlari xavfini baholashni aniqlash qobiliyatiga ega bo'lish;
TN 8	Haqiqiy vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish

Mavzu tuzilishi

Dars shakli: Ma'ruza darslari (M)

Tartib raqami	Mavzular nomi	Ajratilgan soatlar
M1	"Pul va kredit" faniga kirish.Pulning paydo bo'lishi, zarurligi, funksiyalari turlari va nazariyalari	2
M2	Pul aylanmasi va uning tarkibi. Pul massasi va pul agregatlari	2
M3	Pul tizimi: mazmuni, turlari va elementlar. O'zbekiston Respublikasi pul tizimi va uning o'ziga xos xususiyatlari	2
M4	Inflyatsiya va inflyatsiyaga qarshi choralar. Pul islohotlari	2
M5	Kreditning zarurati, mohiyati, funktsiyalari va shakllari. Kredit foizi va kredit foiziga ta'sir qiluvchi omillar	2
M6	Banklarning paydo bo'lishi va bank tizimi. O'zbekiston Respublikasi bank tizimi va uning tuzilishi	2
M7	Markaziy banklar va ularning vazifalari. Markaziy bankning mustaqilligi	2
M8	Tijorat banklari funksiyalari va ularning operatsiyalari	2
M9	Xalqaro moliya institutlari, ularning maqsadi va funksiyalari	2
	JAMI:	**18 soat**

Dars shakli: Amaliy mashg'ulotlar (A)

Tartib raqami	Mavzular nomi	Ajratilgan soatlar
A1	"Pul va kredit" faniga kirish.Pulning paydo bo'lishi, zarurligi, funksiyalari turlari va nazariyalari	2
A2	Pul aylanmasi va uning tarkibi. Pul massasi va pul agregatlari	2
A3	Pul tizimi: mazmuni, turlari va elementlar. O'zbekiston Respublikasi pul tizimi va uning o'ziga xos xususiyatlari	2
A4	Inflyatsiya va inflyatsiyaga qarshi choralar. Pul islohotlari	2
A5	Kreditning zarurati, mohiyati, funktsiyalari va shakllari. Kredit foizi va kredit foiziga ta'sir qiluvchi omillar	2
A6	Banklarning paydo bo'lishi va bank tizimi. O'zbekiston Respublikasi bank tizimi va uning tuzilishi	2
A7	Markaziy banklar va ularning vazifalari. Markaziy bankning mustaqilligi	2
A8	Tijorat banklari funksiyalari va ularning operatsiyalari	2
A9	Xalqaro moliya institutlari, ularning maqsadi va funksiyalari	2
	JAMI:	**18 soat**

Mustaqil ta'lim (MT)

Talabalarning mustaqil ishi uchun namunaviy mavzular:		Soatlar soni
M.1	Pulning paydo bo'lishi va qo'llanilishi uchun zarur shartlar	2
M.2	Davlat iqtisodiyotini rivojlantirishda pulning roli	4
M.3	Oltinning pul sifatida foydalanilishi	2
M.4	Pulning mohiyati iqtisodiy kategoriya sifatida	4
M.5	Pulning xususiyatlari. Pul, fuqarolik huquqiy munosabatlarining ob'ekti sifatida	4
M.6	Pul umumiy ekvivalent sifatida	4
M.7	Pul shakllari va turlarining evolyutsiyasi	4
M.8	Pul nazariyasi-pul turlari va asosiy pul nazariyalari	4
M.9	Pulning metallistik nazariyasiga tanqidiy qarashlar	4
M.10	Nominalistik pul nazariyasining paydo bo'lishining shartlari va asosiy qoidalari	4
M.11	Pul massasi va uning asosiy agregatlari	4
M.12	Pul emissiyasi va pulni iqtisodiy muomalaga chiqarish	4
M.13	Pul tizimi va uning rivojlanishining genezisi, turlari va elementlari	4
M.14	O ' zbekiston Respublikasining pul tizimi va uning elementlari	4
M.15	Inflyatsiya va unga qarshi kurashish usullari	4
M.16	Jahon pul islohotlari	4
M.17	Kredit: uning ehtiyojlari, funktsiyalari, shakllari va turlari	4
M.18	Kreditning roli va uning iqtisodiyotga ta'siri nazariyasi	4
M.19	Kredit foizi va kredit foiziga ta'sir qiluvchi omillar	4
M.20	Banklarning paydo bo'lishi va bank tizimi	4
M.21	O'zbekiston Respublikasi bank tizimi va uning tuzilishi	4
M.22	Markaziy bank va uning vazifalari	2
M.23	Milliy valyuta kursi va unga ta'sir etuvchi omillar	2
M.24	Tijorat banklari, ularning faoliyati asoslari va funktsiyalari	4
M.25	Tijorat banklarining operatsiyalari	4
M.26	Pul-kreditni tartibga solish tizimi va uning elementlari–	2
M.27	Bankdan tashqari moliya-kredit muassasalari	4
M.28	Bank inqirozlari	4
M.29	Xalqaro iqtisodiy munosabatlardagi pul oqimlari	4
M.30	Xalqaro moliya institutlari, ularning maqsadi va vazifalari	4
M.31	Nobank moliya - kredit muassasalar	4
M.32	Bank inqirozlari	4
M.33	Pulning xalqaro munosabatlardagi harakati	4
	Jami :	**132 soat**

"Pul va kredit " fanidan ishlab chiqilgan o'quv dasturiga mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarga mavzular qo'shilishi mumkin.

Talabalar tomonidan mustaqil ravishda o'rganilgan va dolzarb mavzularda referatlar tayyorlash va taqdim etish tavsiya etiladi.

Mavzu bo'yicha kurs ishi.
O'quv yilida kurs ishlarini yozish ko'zda tutilmagan.

	Asosiy adabiyotlar:
1	O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. "O'ZBEKISTON" T-2023 y.
2	O'zbekiston Respublikasining «O'zbekiston Respublikasining Markaziy banki to'g'risida»gi Qonuni. Yangi tahriri ostida 2019-yil 5-noyabr.
3	O'zbekiston Respublikasining «Banklar va bank faoliyati to'g'risida»gi Qonuni. Yangi tahriri ostida 2019-yil 11-noyabr.
4	«Valyutani tartibga solish to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasining qonuni(yangi tahriri). – T.: "O'zbekiston", 2019 yil 22 oktyabr
5	Abdullayeva Sh.Z. "Pul va kredit" o'quv qo'llanma T. "Iqtisod-Moliya" 2019 y. – 628 b.
6	Omonov A.A., Qoraliyev T.M., "Pul va Banklar" darslik. T.: "Iqtisod-Moliya" 2019 y. 461 b.
7	Abdullayeva Sh.Z. Azizov U.O'. Pul va kredit Darslik 1-qism- T.: "Iqtisod-Moliya" 2019 y. 732 b.
8	Mullajonov F. «O'zbekiston Respublikasi bank tizimi» T. "O'zbekiston" 2011 yil
	Qo'shimcha adabiyotlar:
1	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O' zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo 'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi farmoni, PF-4947, 07.02.2017-y.
2	2020-2025 yillarga mo'ljallangan O'zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilish strategiyasi to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 12 maydagi PF-5992- sonli Farmoni.
3	Кузнецова, Е.И. Деньги, кредит, банки: Учебное пособие / Е.И. Кузнецова. - М.: ЮНИТИ, 2019. - 567 с.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida

aniq tasavvurga ega bo‘lsa;

- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo‘nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo‘lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to‘liq va aniq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me’yoriy-huquqiy xujjatlarni to‘liq o‘zlashtirgan bo‘lsa;
- ftarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo‘l qo‘ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o‘quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo‘yicha berilgan savollarga to‘g‘ri javob bera olsa;
- fan bo‘yicha konspektga puxta shakllantirgan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mustaqil topshiriqlarni to‘liq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me’yoriy-huquqiy xujjatlarni o‘zlashtirgan bo‘lsa.

c) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan xaqida umumiy tushunchaga ega bo‘lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo‘l qo‘yilsa;
- bayon qilish ravon bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo‘yicha matn puxta shakllantirilmagan bo‘lsa.

d) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga tayyorgarlik ko‘rilmagan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha matnlarni boshqalardan ko‘chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo‘yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo‘l qo‘yilgan bo‘lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o‘qituvchisi to‘g‘risida ma’lumot

Mualliflar:	**Niyozov Z.D. Sam.I.S.I., “Bank ishi” kafedra dotsenti** **Muxammadiyev K.G’. assissenti**
E – mail:	kamoljon8600uz@gmail.com

Tashkilot:	**Samarqand iqtisodiyot va servis insituti**
Taqrizchilar:	**Xaydarov Z.SH. Ipak yo‘li” AIKB “Umar” hududiy filiali boshqaruvchisi o‘rinbosari** **R.G’aybullayev – TDIU Samarqand filali, i.f.n.,proffesori;**

Mazkur Sillabus institut o‘quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№S-14-13/3)

Mazkur Sillabus “Bank ishi” kafedrasining 2024 yil 27 avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.

O'quv bo’limi boshlig’i: **I.E.Shodmonov**

Sirtqi bo’lim boshlig’i: **F.B.Abdukarimov**

Kafedra mudiri : **A.M.Karimova**

Tuzuvchilar: **Z.D.Niyozov**
K.G’.Muxammadiyev
X.I.Norqulov